

סימן 8

בענין בחור שהסיתו לבו לבוא בקשרי רעות עם נערה שלא לצורך נישואין

ז' מג"א תשל"ה במעון הקיץ סמוך לנוא יארק תשל"ה.

מע"כ ידידי הצעירים נ"י.

הנה בדבר בחור אחר צעיר לימים אשר לא שייך עדיין לעניני שדוכים וגם אינו חושב כלל בדבר נישואין, הסיתו לבו לבא בקשרי רעות עם נערה צעירה אשר ג"כ לא שייכת עדיין וגם אינה חושבת כלל בדבר נישואין, באמרו דכיון דהם נזהרים מלהכשל באיסור יחד אין בזה שום איסור, ואף כודאי ידע שלא נאה הדבר אינו מחתשב עם עניני חסידות וצנועים ביותר ואינו רוצה לשמיע דברי מוסר ותוכחה אלא כשישמע ממני שאסור הדבר ע"פ הלכה פסוקה וא"כ מוכרח אני תיכף להשיב שהרי נוגע למעשה תיכף.

והנה שיטת הרמב"ם בריש סכ"א מא"ב סובר דאיכא לאו מן התורה בקריבה לעריות דחבוק ונשוק וכדומה מקרא דלא תקרבו לדברים המביאין לידי גילוי ערוה, ונקט בלשון כלומר שהוא ענין באור איוה איסור נאמר בקרא זה דלא תקרבו לגלות ערוה, שהוא לא תקרבו לדברים המביאין לזה, היינו שהוא לא הנאמר לסיג וגדר שבעריות חששה תורה אף לעשות סיג וגדר שלא יבוא לעבור שהוא איסור הנאה מערוה אף שלא בבאה, ואסרה ע"ז בלאו ותייב מלקות כעל כל לאוין שבתורה, וא"כ היה נמצא לפ"ז שגם קריבה בדברים לשום חבה הנאה שג"כ הוא מדברים המביאין לידי גילוי ערוה שנמי יש לאסור מן התורה דהרי לפי פירוש איסור הקרא שהוא לגדר ולסיג יש לן לאסור מן התורה, וכן הוא כמפורש באבות דר"נ ריש פ"ב הובא בהגמ"י שם אות א' איוה סיג שעשתה תורה לדבריה ה"ה אומר ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב יכול יחבקנה וינשקנה וידבר עמה דברים בטלים ת"ל לא תקרב הרי בכלל הסיג דלא תקרב הוא גם דבור דברים בטלים, וא"כ גם לשון לא תקרבו לגלות ערוה הנאמר בכל העריות שהוא ג"כ לאו לסיג נמי דברים בטלים הם בכלל האיסור, ואף אם נימא שהדברים בטלים שאיתא באר"נ שאירי באשתו כשהיא נדה הוא בדברים המביאין לידי הרגל דבר, כדחביא בכסא רחמים מראב"ד בספר בעה"ג, פשוט שהוא רק באשתו שדבורים אחרים אין מביאין להרגל דבר מפני שבדבורים אלו הוא הדרך לדבר עם אשתו בכל עת ולא בא לידי הרחוק כלל משום שאינם לשום חבה, ולא שייך לאסור מה"ת אלא רק מדרבנן ואולי רק ממדת חסידות שאמר יוסי בן יחנן איש ירושלים באבות פ"א מ"ה אל

תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו, אבל באשה אחרת אפילו סתם דבורים כשרוצה לדבר עם האשה מחמת שיש לו הנאה ממנה כשמדבר עמה הפ מדברים המרגילים לערוה, וכן מפורש בר"ן ע"ז פרק ב' ד"ה בכל מתרפאין בסוף הדבור על הא דאמדינן בפרק בן סורר תספר עמו אחרי הגדר שכתב ובראי שדברים הללו אינם גלוי עריות ממש אלא שעובר בהן בלא תקרבו לגלות ערוה שהוא לאו רג"ע ע"י"ש, וכתב הש"ך בסימן קנ"ז סק"י דהוא משום דסובר כהרמב"ם דאיכא לאו בקריבה לערוה בחבוק ונשוק והרומה להם בלאו דלא תקרבו לגלות ערוה, וכן כתב הב"ש בסימן כ' סק"א דאיכא לאו אם תספר עמו אחרי הגדר משום לא תקרבו לגלות ערוה ולמד זה ממקשן בשלמא שם, (ובכ"ש איתא אם יעמד עמה אחורי גדר והוא טעות סופר הניכר דליכא לשון זה כלל וצריך להיות אם תספר עמו כדכתבתי), עכ"פ מפרש שגם דבור עם אשה לשם חבה הוא בכלל הלאו כמו נגיעה בגופה וחבוק ונשוק דאסור בלאו דלא תקרבו מדאורייתא.

ומוכרחין לומר דמש"כ הרמב"ם בה"ב ואסור לאדם לקרוץ בידי וברגליו או לרמזו בעיניו לאחת מן העריות או לשחוק עמה או להקל ראש ואפילו להריח בשמים שעליה או להביט ביניה אסור שזנו ג"כ מדאורייתא ומה שמסיק ומכין למתכוין לדבר זה מכת מדרות, הוא משום דמדאורייתא אין לוקין משום שהוא לאו שאין בו מעשה. איכא דבמ"מ איתא שם ויש בדברים אלו מכת מדרות כידוע בכל איסור שהוא מדבריהם אבל הא מוכרח לומר שהוא מדאורייתא כדכתב הר"ן וכדכתבו הש"ך ותב"ש, שלכן צריך לומר דדברים שהשיב בה"ב הוא רק דברים שהוא עושה בעצמו שהיא לא עשתה כלום שהוא מריח בשמים שעליה ומביט ביניה וכן קורץ בידי ורגליו ורומז בעיניו וכן המסתכל ליהנות ממנה שלא שייך לבא לג"ע מאחר שלא נראה ממנה ג"כ שהיא רוצה כלום לכן הוא רק מדרבנן, ונצטרך לפרש שגם לשחוק עמה ולהקל ראש היה באופן שהוא רק מצדו ולא מצדה, אבל דבור דרך חבה שהוא גם מצדה גם המ"מ יודה דהוא מדאורייתא כהר"ן הש"ך וב"ש, דלא מסתבר לומר שהמ"מ פליג על הר"ן ובפרט שמכרח מלשון הרמב"ם בבאורו לגדר האיסור כדלעיל, ועיין בש"ך שכתב שגם הנ"י ס"פ בן סורר (דף עה.) סובר נמי דתספר עמו אחורי הגדר הוא איסור דאורייתא, ואף שאין מפורש בנ"י שהוא מקרא דלא תקרבו לגלות ערוה נראה שהוא ראייה להא שכתב דעל ג' עבירות שיהרג ולא יעבור הוא לא דוקא בעבירה גופה אלא אינהו וכל אבויריותו מהא דאמר בשלמא למ"ד א"א שפיר מה שימותו ואל תספר עמו אחורי הגדר ואע"פ שאין זה העבירה גופה, ועל איסורין דרבנן לא היה קורא להן אבויריותו כיון דהיה זה מאיזה תקנה שאין למילף לתקנה שבאיסורים אחרים דהרי אינו מביא

שמסבא אומר כן דמאחר דמצינו שחמור לענין בעלה בעיר יש להחמיר גם בפתח פתוח דבזו שנס בה לא יחוש כל כך ורק בשביל חשש מצוי שיכנסו אנשים יחושו גם הם, ואם נימא שכוונת הח"מ לראיה הוא מקינא לה בעלה שחושדה כשתתייחד עמו במקום האסור ליחוד, שמי"מ נאסרה ביחוד בבית שפתחו פתוח לרה"י דכן משמע לו חרוש תה"ד דאם בעלה פ"י שחושדה אף באופן שליכא איסור יחוד כגון בפתח פתוח לרה"י שפיטא שנאסרה, שלכן טובר שאיירי התה"ד בקינא לה סתמא שהוא רק במקום האסור ביחוד שמי"מ נאסרה שהוא מטעם שהוא מקום האסור לגבה.

והנני יודים מברכם בכפילא,

משה פיינשטיין

סימן סא

בניית ברכת שחיה במוסד שלומדים שם נערים, ובענין אם מותר להאכיל הנערים בפירות וירקות שביעית הגדלים במקומות שטומכים על היתר מכירה

עש"ק י"ח כסלו תשל"ג

נע"כ ירדי הרבנים הגדולים והחשובים מנהלי חינוך העצמאי בא"י כל אחד לפי מהללו יהולל ובראשם ירדי הרב הגאון מהר"ר שרגא גרוסברג שליט"א, שלו' וברכה לעולם.

א

הנה בדבר ענין עשיית ברכה לשחיה בחוון יהוקאל שכנראה ראו בזה כל מנהלי חינוך העצמאי שהוא תיקון גדול שבלא זה לא היו נכנסין בדבר שעולה הוצאה גדולה כערך מאה אלף דלארן ואולי עוד יותר, אבל הוא כרי שלא ילכו אלפי תלמידים לשחות בים ששם הוא פריצות דערייות ממש, והברכה תהיה חחת השגחה גדולה שלא יהיה שום ענין פריצות ח"ו והברכה תהיה מוקפת חומה גבוהה שלא יוכלו בשום אופן ליכנס שם בלא ידיעת המפקחים והמנכ"כים שהם יראי השם, לא מובן לי ענין שאלה בזה כי אף שלא בשביל מניעה מליילך למקום טומאה ופריצות אין בזה שום חשש איסור, וגם יש בזה ענין מצוה דגמילות חסדים להילדים והנערים שיש להם צער גדול כשאין להם מקום לרחוץ ולהתקורר בימים החמים דימות הקיץ, וגם אולי ימשכו ע"י זה יותר ללמוד התורה, אבל עתה שהוא מניעה מליילך לרחוץ בים שמלא טומאה ופריצות הרי לא רק שהוא מצוה אלא גם חובה, כי הלא תיקנו

הוא שלמ"ד פנויה היתה אלא ממה שאמר בשלמא למ"ד א"א היתה דא"כ אין זה מתקנה אלא מדינא, דמשמע לו דאם היה רק מדרבנן לא היה זה בשלמא ושפיר דה"ל לשאל עכ"מ מ"ם אם לא בלשון מאי כולי האי דלכל איסור דרבנן צריך טעם, דלכן ילפינן גם לכל ג' העבירות דאף על הלאוין שנאמר בהן נמי יהרג ולא יעבור, לא רק על העבירה העיקרית דהוא דוקא על מה שחייב מיתה וכו'.
הרי הוא איסור החמור גם מדאורייתא שאיכא בקשרי רעות שיש לנער עם נערה שאף אם יוהר מחבוק ונשוק ונגיעה יחוד איכא מה שמדבר עמה איהו משך זמן בדרך חבה ונהנה מזה ומהסתכלותו בה, ואף לרמב"ן שפליג וסובר שהוא רק מדרבנן נמי עכ"פ הוא איסור חמור דאיכא אסמכתא מקראי ולוקין ע"ז מכת מרדות. וזה ברור שקשרי רעות עם נערה הוא מצד חבת אשה ולא רק רעות בעלמא שלוח יותר היה ניהא לו עם חבריו הבחורים ולמה לו הנערה לזה ובפרט שאין לו כבוד ושם טוב מזה הרי ודאי שהוא מצד חבת הנערה מצד שהיא אשה, ואף שהיא פנויה הרי היא נדה שהיא ערה דחיי"כ שנאמר בהו הלאו ובנדה הא איכא עור קרא בגדת טומאתה לא תקרב ואף שהוצרך קרא זה בשביל האיסור גם לבעלה מ"מ איכא ממילא עוד איסור גם לאחרים.

עוד איסור דאורייתא הא מצוי להיות דמאחר שיש לו הנאה מקרבותה של הנערה מצוי לבא מזה להרהורים ולהוציא זרע לבטלה שאף שלא מרגיש בזה חזקה אפשר שבשביל זה יהרהר גם בלילה יובא לידי טומאה בלילה ע"ז נאמר הלאו דונשמרת מכל רע שכן הוא לשון ר' פנחס בן יאיר בכחובות דף מ"ו ע"א אלמא שכן איכא מציאות בהרהור ביום שאף אם לא בא חזקה לידי טומאה אפשר שיבא בלילה דאחריו וזהו לאו דאורייתא אף אם יורמן שלא יראה קרי אח"כ בלילה ואם יבא ע"ז לטומאה הרי הוא עור איסור חמור שמביא עצמו במעשיו לידי כך, ונענש ח"ו יותר ע"ז מכפי הרוואה קרי ע"י שבא לו הרהורים רעים ע"י שראה דבר ערוה בהודמגת שאף באופן שאינו אנוס אינו עכ"פ מויד.

וגם צריך לידע שאיסור יחוד בזה שהוא גם עם איהו אשה חמור מיחוד עם סתם אשה כדאיתא בקידושין דף פ"א ע"א בעובדא דר' ביבי שאסורין להתייחד אף שבעלה בעיר, ומהו יש ללמוד שאסורין גם בבית שפתחו פתוח לרה"י כדאיתא בח"מ סימן כ"ב ס"ק י"ג הסכים לו הב"ש בס"ק י"ג ואף שהט"ו פליג ע"ז בס"ק ה' מ"מ ודאי יש להחמיר כהח"מ הב"ש, ואף שדאי אין ראיה מסתירה שאחר קינוי שהתם אינו תלוי באיסור יחוד אלא במה שמחשיב הבעל לסתירה שחושדם שם הארכתי בחודשי בענין זה, וצדק המגיה בט"ו בזה שליכא ראיה מקינוי ולא הווכר בח"מ שמביא ראיה אלא